

103791

General Fleischer

Skammelig behandlet

Av redaktør Gunnar Helge Carlsen, Bergen

En utmerket artikkel i Aftenposten 5/12 redegjør for Nygaardsvold-regjeringens skammelige behandling av Carl Gustav Fleischer (under krigen), og Gerhardsen-regjeringens smålige glemsel av generalen (etter krigen). Med rette understreker avisen den innsats stortingspresident Carl Joachim Hambro gjorde for å reise et minne over den norske seierherre fra Narvik.

Det bør imidlertid også huskes at stortingspresident Per Hysing-Dahl i den tiden han var formann i Stortingets forsvarskomite gjorde mange anstrengelser for å bringe klarhet i Fleischer-tragedien, fordi han ikke kunne forstå hvorfor ingen Nygaardsvold-statsråd var til stede ved Fleischers bisettelse høsten 1945 og heller ingen Gerhardsen-statsråd da

generalen fikk sitt minnesmerke i Harstad i 1950. «Men da sto kong Haakon frem og foretok avdukingen og holdt en ærlig tale».

Per Hysing-Dahl redegjør for dette i sin utmerkede eringdringsbok. Her forteller han også om det store inntrykk det gjorde da han i 1942 som 22 år gammel kadett i Little Norway ble inspisert av den generalen som først hadde jaget tyske tropper på flukt: «Vi skjønte ingen ting, da de ble opplyst at Fleischer var utnevnt til sjef for de norske styrker i Canada, en styrke på 700–800 i Flyvåpenets treningsleir og en håndfull gaster på Nova Scotia . . . Denne utnevnelsen skjuler en av krigstidens meningsløse forbigåelser, og en av de mange London-intriger».

I Little Norway var det ingen tvil om at utnevnelsen av major Hansteen til forsvarssjef var en politisk utnevnelse. Arbeiderpartiets strategi var at Forsvaret skulle ha en politisk ledelse. Carl Gustav Fleischer var konservativ fra topp til tå. Og altså, ubrukelig.

Per Hysing-Dahls undersøkelser førte ham til Riksarkivet, og det er grunn til å sitere en fotnote i hans bok: Ved gjennomgåelse av det materielle som Riksarkivet oppbevarer om London-regjeringens arbeid, fant jeg at den mappen som inneholder Forsvarsdepartementets endelige behandling av Fleischer-saken, mangler. Riksarkivets tilsatte har ingen opplysninger om hvor arkivmappen finnes. Arkivet har en mikrofilm om saken, men filmen er av så dårlig kvalitet at den praktisk talt er uleselig. Jeg finner dette forhold meget bemerkelsesverdig . . .

Etter å ha lest Olav Trygve Storviks sikre redegjørelse om Fleischer-tragedien i Aftenposten, også om forhold Per Hysing-Dahl beskriver, sitter vi igjen med en følelse av at det meget bemerkelsesverdige vil fortsette med å være – bemerkelsesverdig, inntil det skjules helt av glemselens slør. For ikke en gang Einar Gerhardsens mektige forsvarsminister, Jens Christian Hauges anerkjente hukommelse kan bringes til en bemerkelsesverdig funksjon.

Aftenposten

Mandag 21. desember 1992